Ministerie van Defensie

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2500 EA Den Haag

Ministerie van Defensie
Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie
MINDEF20260074532

Bij beantwoording, datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

Datum	9 november 2026
Betreft	Verzoek tot versnelde behandeling van de Defensie Ontwerpbegroting 2027

Geachte voorzitter,

Hoewel er nu geen sprake is van oorlog in Nederland, is het ook geen vrede. In deze grijze zone heeft Nederland elke dag te maken met cyberaanvallen, spionage, sabotage, desinformatie en andere vormen van beïnvloeding en dwang. De grootschalige Russische invasie van Oekraïne heeft oorlog teruggebracht naar Europa. Dit maakt de dreiging voor Nederland direct tastbaar.

Het veilig houden van ons land in deze moeilijke omstandigheden is onze gezamenlijke en belangrijkste taak. Gezien de omvang van de dreiging kan geen tijd verloren gaan om een sterke krijgsmacht te bouwen. Daarom worden alle kansen die zich voordoen om versneld gereed te zijn voor het eventuele gevecht van morgen met beide handen aangegrepen. In de Defensienota 2026 en de Ontwerpbegroting 2027 staan hiertoe concrete plannen en maatregelen.

Het kabinet hecht zeer aan een vruchtbare samenwerking met uw beide Kamers, aan de belangrijke rol die u speelt bij het borgen van zorgvuldige controle en aan het budgetrecht van de Staten-Generaal. Tegelijkertijd heeft het kabinet ook de opdracht de krijgsmacht versneld te versterken en de weerbaarheid van Nederland te garanderen in onzekere tijden. Dit vergt soms flexibiliteit en incidenteel zijn bijstellingen van de Defensiebegroting nodig die niet gelijk lopen met de reguliere begrotingsmomenten. Het kabinet trekt daarin graag samen met u op en met deze brief doe ik een beroep op uw steun.

Rondom de Ontwerpbegroting voor 2027 doet zich een aantal ontwikkelingen voor. Ik neem u daar graag in mee:

1. Nota van wijziging
Om administratieve redenen wordt er een Nota van Wijziging (NvW) opgemaakt die ik op korte termijn aan de Tweede Kamer zal aanbieden. Dit betreft technische aanpassingen van de Ontwerpbegroting van het Defensiematerieelbegrotingsfonds. Na vaststelling van de NvW hebben we de mogelijkheid om in 2027 verplichtingen aan te gaan voor 26 projecten uit de Defensienota 2026. De verplichtingenruimte van deze projecten stonden in de Ontwerpbegroting nog op de post "Onverdeeld" in de jaren 2028 en verder. Vanwege mogelijke versnellingen worden met deze NvW de verplichtingen naar 2027 gehaald en op de juiste artikelen gezet. Het betreft dus administratieve wijzigingen die de investeringen uit de Defensienota 2026 mogelijk maken. Op deze manier kan Defensie versneld invulling geven aan de belangrijke investeringen die voortkomen uit de Defensienota 2026. Daarnaast worden de kasuitgaven van bovengenoemde projecten en twee projecten ten behoeve van het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie (waaronder de oprichting van de Defensie Innovatie en Opschaling Autoriteit) op de juiste artikelen gezet. Deze kasuitgaven stonden nog op de post "Onverdeeld" en worden nu met een administratieve wijziging op de juiste artikelen gezet.

2. Maatregelen met een korter tijdsbestek
Er zijn 9 projecten uit de Ontwerpbegroting 2027 (incl. NvW) waarvoor geldt dat het aangaan van de verplichtingen in het eerste kwartaal van 2027 zal plaatsvinden. Gezien het verwachte moment van behandelen van de Ontwerpbegroting 2027 (inclusief de NvW) door uw Kamer leidt dit tot het later

aangaan van de verplichtingen. Gezien de urgentie en tegelijkertijd de grote internationale vraag naar militair materieel, betekent deze latere behandeling concreet vertraagde opbouw van onze munitievoorraden, uitgestelde verbetering van onze cyber- en luchtverdedigingscapaciteiten en latere noodzakelijke versterking van onze landeenheden die zorg dragen voor de bescherming van het NAVO bondgenootschap. Het gevolg hiervan is dat het risico voor onze militairen toeneemt, zij het eventuele gevecht minder lang kunnen volhouden en langere tijd niet de gevechtskracht kunnen leveren die de NAVO noodzakelijk acht.

3. Mutaties samenhangend met het Belastingplan
Naast bovengenoemde wijzigingen zijn er wijzigingen op de Ontwerpbegroting 2027 die samenhangen met de aanpassing van het Belastingplan. Hiervoor is kas- en verplichtingenbudget uit de jaren 2027 en 2028 geschoven naar 2026. Hiermee wordt een interdepartementale overheveling van € 100 miljoen aan het ministerie van Economische Zaken gefinancierd. Deze middelen zullen beschikbaar worden gesteld aan Invest-NL voor het oprichten van een defensie investeringsfonds met als doel de toegang tot risicodragend kapitaal voor innovatieve dual-use ondernemingen in het defensie- en veiligheidsdomein in de latere groeifase te verbeteren. Daarnaast wordt € 100 miljoen voor het project Maritime Strike naar 2026 geschoven. Hiermee wordt versnelde betaling voor de verwerving van Tomahawk kruisvluchtwapens mogelijk gemaakt.

Om tot uitvoering van de hierboven beschreven maatregelen over te kunnen gaan, wil ik uw Kamer verzoeken om zo snel als mogelijk met mij van gedachten te wisselen over de Ontwerpbegroting 2027 (incl. NvW). Het kabinet gaat graag met u in gesprek over hoe we recht kunnen doen aan een zorgvuldige begrotingsbehandeling én aan het voorkomen van vertraging in de noodzakelijke versterking van de krijgsmacht. Hierbij valt te denken aan een beroep op artikel 2.25 lid 2 van de Comptabiliteitswet 2016 wanneer een tijdige begrotingsbehandeling voor u onverhoopt niet mogelijk blijkt te zijn.

De betrokkenheid van de leden van de Eerste Kamer bij de veiligheid van Nederland, Europa en de NAVO is overduidelijk en wordt zeer gewaardeerd. Daarom doe ik een beroep op de leden om samen de versterking van de krijgsmacht te kunnen laten doorgaan in een wereld die wordt gekenmerkt door geopolitieke instabiliteit. Samen beschermen we wat ons dierbaar is.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Dilan Yeşilgöz-Zegerius

Ministerie van Defensie

Aan	MINDEF
Van	DGB
Afgestemd met	HDFC, DPLAN, DBOA

TER BESLISSING

Datum
9 november 2026

Onze referentie
MINDEF20260075223

Opgesteld door

Aantal bijlagen

Nota

Kamerbrief; Verzoek tot versnelde behandeling van de Defensie ontwerpbegroting 2027

Aanleiding
Als de Eerste Kamer de begroting later dan 1 januari 2027 behandelt, dan heeft dit negatieve gevolgen voor de opbouw van de krijgsmacht. Dan gaat het onder meer om het missen van productieslots of lopende contractopties, waardoor extra kosten en/of vertragingen in de opbouw van de krijgsmacht ontstaan.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd in te stemmen met de voorliggende brieven aan de Eerste Kamer waarmee u de Nota van Wijziging aankondigt en verzoekt om spoedige behandeling daarvan.

Kernpunten
- Door middel van deze brieven geeft u aan dat het spoedig behandelen van de begrotingsstukken met betrekking tot de Ontwerpbegroting 2027 van essentieel belang is.
- Daarbij geeft u aan dat u voornemens bent om een Nota van Wijziging op de Ontwerpbegroting 2027 aan het Parlement aan te bieden.
- Waarmee de mogelijkheid ontstaat om in 2027 verplichtingen aan te gaan voor 26 projecten uit de Defensienota 2026 en voor twee projecten ten behoeve van het Nationaal Programma Defensie Industrie en Innovatie (waaronder de oprichting van de Defensie Innovatie en Opschaling Autoriteit).
- Voor 9 projecten uit de Ontwerpbegroting 2027 (incl. NvW) geldt dat het aangaan van de verplichtingen in het eerste kwartaal van 2027 zal moeten plaatsvinden. Gezien het verwachte moment van behandelen van de Ontwerpbegroting 2027 (inclusief de NvW) door de Eerste Kamer leidt dit tot het later aangaan van de verplichtingen. Hierdoor lopen we productieslots, optieruimtes en betere offertes mis en dat leidt daarmee tot hogere kosten en langere levertijden.
- Daarom verzoekt u de Eerste Kamer om de begrotingsbehandeling van de Defensie Ontwerpbegroting 2027 te versnellen; Indien versnelling niet mogelijk is, zult u in het uiterste geval gebruik maken van artikel 2.25 lid 2 van de Comptabiliteitswet.

Toelichting
Financiële overwegingen
De financiële overwegingen zijn opgenomen in de Kamerbrief.

Juridische overwegingen
Uit deze brief vloeien geen overige juridische overwegingen.

Communicatie
Over betreffende brief is geen aparte communicatie voorzien.

Datum
9 november 2026

Onze referentie
MINDEF20260075223

Overwegingen Uitvoering
De brief in afstemming met de Defensiestaf opgesteld.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de steller en ondertekenaars worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

